

Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse, prasidėjus Rusijoje naujam galingam revoliucinio judėjimo pakilimui, V. Leninas su šeima apsigyveno Krokuvoje, norėdamas būti arčiau prie bolševikų partijos, operatyviau vadovauti jos darbui. Čia, visai arti prie Rusijos sienos, tuometinės Austrijos imperijos pakraštyje, pas didįjį proletariato vadą galėdavo dažniau atvykti bolševikų partijos centrinių ir vietinių organizacijų atstovai pasitarti ypač svarbiais revoliucinės kovos klausimais. Iš čia Lenino straipsniai ir laiškai žymiai greičiau pasiekdavo „Pravdą“ ir kitus bolševikinės spaudos leidinius Rusijoje. „Jūs klausiate, kodėl aš esu Austrijoje, — rašė V. Leninas 1912 m. rugpjūčio mėn. Gorkiui. — CK suorganizavo čia biurą (tarp mūsų kalbant): arti siena, pasinaudojame ja, arčiau Piterio, 3-čią dieną turime iš ten laikraščius, rašyti į tenyščius laikraščius pasidare kur kas lengviau, lengviau organizuoti bendradarbiavimą“.

Kuklus V. Lenino butas Krokuvoje virto tarsi Rusijos revoliucinio judėjimo štabu. Čia atvykdavo pasitarti ir gauti nurodymų partiniai darbuotojai iš Peterburgo, Maskvos ir kitų Rusijos miestų. Čia apsilankydavo ir lenkų, lietuvių, latvių bei kitų tautų revoliucinio judėjimo veikėjai, kurie Lenino asmenyje matė žymiausią kovotoją už socializmo idėjų įgyvendinimą. Vadovaudamasis proletarinio internacionalizmo principais, Leninas siekė sutelkti visų carinės Rusijos engiamų tautų darbo žmones kovai už išsivadavimą iš socialinės ir nacionalinės priepaudos. Išlikusi medžiaga gana vaizdžiai liudija apie to meto V. Lenino ryšius su Lietuvos socialdemokratais, ypač su V. Mickevičium-Kapsuku, kuris, pabėgęs iš Sibiro iš tremties, 1914 m. balandžio mėnesį atvyko į Krokuvą. Tuo metu Krokuvoje telkėsi nemaža Lietuvos revoliucinio judėjimo veikėjų, emigravusių į užsienį. Čia buvo ir Lietuvos socialdemokratų partijos Užsienio biuras, apie kurio ryšius su atgijusiu revoliuciniu judėjimu Lietuvoje Leninas žinojo iš pasikalbėjimų su A. Didžiuliu.

Tik atvykęs į Krokuvą, V. Kapsukas ėmėsi organizuoti lietuvių socialdemokratų pasitarimą nacionaliniu klausimu, nes šiuo klausimu labai prieštarai pasi-

ARTIMA PAŽINTIS

sakydavo tuometinė lietuvių socialdemokratinė spauda. Siame pasitarime dalyvavo ir Leninas.

Atidžiai išklausęs pasisakiusių nuomones, V. Leninas trumpai išdėstė bolševikų partijos pažiūras į šį klausimą, pagrįstas proletarinio internacionalizmo ir tautų draugystės principais. Kartu jis prašė V. Kapsuką smulkiai parašyti bolševikinėje spaudoje apie Lietuvos socialdemokratų pažiūras nacionaliniu ir kitais svarbiais revoliucinės kovos klausimais, prašė informuoti apie legalų lietuvių darbininkų laikraštį „Vilnis“, kurio puslapiuose buvo dažnai reiškiamos simpatijos „Pravdai“, propaguojami bolševikiniai šūkiai.

Išlikę keletas V. Kapsuko ir A. Didžiulio laišku V. Leninui, rašytų 1914 m. vasarą, rodo, kad bolševikiniam žurnalui „Prosvetščenije“ („Svietimas“) V. Kapsukas netrukus paruošė platų straipsnį apie revoliucinio judėjimo klausimus Lietuvoje, kurio išspausdinimą, deja, sutrukdė žurnalo uždarymas. 1914 m. liepos 8 d. laiške V. Kapsukas smulkiai informavo V. Leniną apie lietuvių darbininkų laikraščio „Vilnis“ kryptį ir tuos sunkumus, su kuriais jis

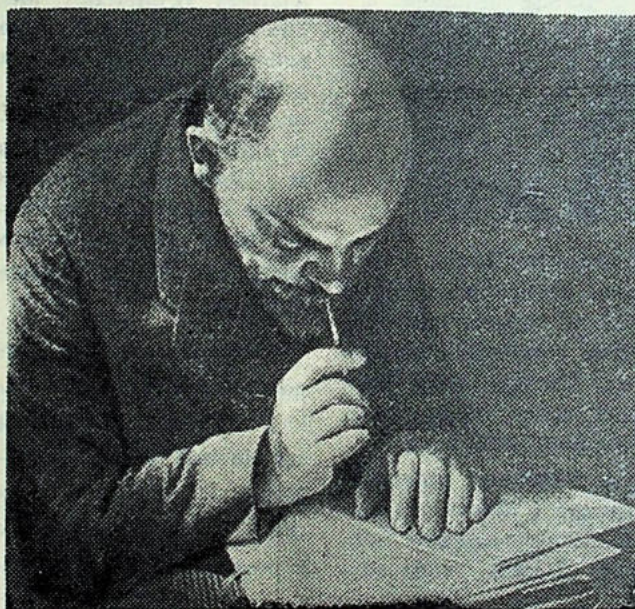
susiduria kovodamas prieš carinę patvaldystę. Nurodydamas kai kuriuos laikraščio trūkumus, V. Kapsukas pabrėžė, jog ypač teigiama šiame laikraštyje — yra tai, kad jo puslapiuose dažnai spausdinama medžiaga, persunkusi proletarinio internacionalizmo ir tautų draugystės dvasia. „Iš visų jėgų kovoja „Vilnis“, — rašė V. Kapsukas, — prieš nacionalinį uždaramą, pabrėžia būtinumą įvairių tautybių atstovams vienytiis tiek politinėse, tiek ir kultūrinėse darbininkų organizacijose, nes tai ge-

riausiai juos suartina“.

V. Leninas labai vertino „Vilnį“, kurios žymiausias bendradarbiu buvo V. Kapsukas. Viename savo to meto straipsnių Leninas šį laikraštį pavadino „pravdistiniu laikraščiu“.

Artima V. Kapsuko pažintis su V. Leninu, užsimezgusi 1914 metų pavasarį, išreiškė stiprėjančius bolševikų partijos ryšius su geriausiomis Lietuvos revoliucinio judėjimo jėgomis, kurios 1918 metais susitelkė Lietuvos Komunistų partijos gretose.

R. MALIUKEVIČIUS

V. I. Leninas III Kominternio kongrese. Maskva, 1921 m. birželis — liepa (kinoakadras). (Iš TSKP CK marksizmo-leninizmo ruošiamo albumo).

1960 m.

balandžio

7 d.

Ketvirtadienis

Nr. 29 (1116)

KAINA 15 KAP

Eina nuo 1948 m.

Visų šalių proletarai, vienykitės!

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DŽD TARYBOS ORGANAS

Pavasario šventė

Nuo seno lietuvių liaudis garsi savo puikiomis tradicijomis. Naujas gyvenimas, prasidėjęs lietuvių tautai įstojus į tarybinių tautų šeimą, suteikė visas sąlygas atgalvinti senas lietuvių liaudies tradicijas, kurti naujas. Mėgsta anykštėnai išleisti į gatves ir gėrėtis karnavalinėmis eisenomis festivalių metu, daug išpūdžių mūsų mažiesiems palieka senelio Šalčio pasirodymas su dovanomis per Naujus Metus.

Mūsų miesto jaunimas žvalus, nerimstantis. Jame randa atgarsį ir naujos tradicijos. Mūsų jaunimas antrųjų septyniųjų metų pavasarį sutinka naujais laimėjimais. Organizuojamų priemonių metu jaunimas išreiškia savo ateities planus, dalinasi savo darbo patirtimi.

Ateinantį sekmadienį, balandžio 10 d., mūsų miesto gatvėse vėl pasirodys smagūs jaunimo būriai. Šį kartą jų veiduose spindės

pavasariška nuotaika, o rankose — pirmųjų žibučių puokštės. Neatsilikis ir jaunimo pamaina — pionierių bei spaliukų gretos. Jie rinksis su margučiais ir dalyvaus margučių ridenimo varžybose, o jaunieji gamtos mylėtojai atneš savo draugams paukšteliams daug inkilų.

Miesto darbo žmonės švęs pavasario šventę. Nors ir labai mylimas senelis Šaltis, tačiau mažieji su juo atsisveikins ir palysės į tolimą Šiaurę.

Vakare miesto mokyklose ir kultūros namuose vyks šiai šventei skirti pasilinksminimo vakarai.

Kai pasirodys gatvėse pavasario šaukliai, visi skubėkite į pavasario šventę, kurios atidarymas įvyks 12 val. Baranausko aikštėje.

Tad laukiame atvykstant su pirmais pavasario žiedais rankose!

E. RAGAIŠYTĖ
I.LKJS RK sekretorė

Patikrinkime daugiamečių žolių plotus

Praeitų metų sausra daug kur pakenkė daugiamečių žolių išliams. Dėl to jie iš po žiemos vietomis labai išretėjo. Dabar kaip tik pats geriausias laikas konkrečiai nustatyti, kur pasėliai išretėję ir kaip išvengti nuostolių.

Patartina į išretėjusius pasėlius anksti pavasarį įsėti daugiamečių varpinių žolių. Antras variantas, tokius išretėjusius dobilų pasėlius patartina palikti vietoje juodojo pūdymo, o dobilus nugalius, pasėti žiemkenčius.

Kad ateityje išvengus daugiamečių žolių išgedimų, reikalinga jau dabar, kol dar dirvos drėgnos, įsėti daugiameses žoles. Jas įsėjus į vasarinius antsėlius, reikalinga po stipresnio lietaus dirvoje susidariusią plutelę suardyti nelygaus paviršiaus volu (žvalgzdiniu, spygliuotu ar rumbuotu). Galima naudoti ir lengvas akėčias, tik akėti reikia po sėjos praslinkus 3—4 dienoms, nes vėliau gali nukentėti jaunų daigelių šaknelės.

Agr. V. JANAUSKAS

Laiku patreškime žiemkenčius

Praeitais metais rajono kolūkiai gavo vidutinį grūdinių kultūrų derlių 8,6 cnt iš ha. Ypač gerą derlių davė žieminiai. Mūsų rajone žieminiai užima apie 23 procentus ariamos žemės ploto.

Siekiama išauginti aukštus žiemkenčių derlius, neužtenka vien tik į gerai įdirbtą dirvą pasėti, bet būtina užtikrinti ir tolimesnę pasėlių priežiūrą. Mūsų rajono kolūkiuose žieminių sėjai kol kas nepaliekami pakankami mineralinių trąšų kiekiai. Todėl dalis

žiemkenčių lieka iš rudens nepatrešti.

Rajono kolūkiai šiuo metu sėkmingai žiemkenčius tręšia papildomai. Visus žiemkenčius jau patrešė mineralinėmis trąšomis „Paryžiaus Komunos“, „Svyturio“, „Aukštakalnio“ ir eilė kitų kolūkių. Tik kai kur trąšų normos per mažos.

Nepatrešus žiemkenčių iš rudens, šiuo metu, ypač tuos plotus, kur bus sėjamos daugiamesės žolės, reikia patrešti išberiant maždaug po 200 kg superfosfato ir 150 kg kalio druskos į ha.

Pavasarij, kol dar žema temperatūra ir silpna mikroorganizmų veikla, žiemkenčiai ypač jaučia azoto trūkumą. Jie pradeda vegetuoti maždaug balandžio antroje dekadėje, kada dienos temperatūra viršija 5°C. Šiuo metu žiemkenčius tikslinga patrešti amonio salietra, duodant į ha po 50—100 kg.

Visų kolūkių valdybų, žemės ūkio specialistų uždavinys — laiku patrešti žiemkenčius. Tokiu būdu žymiai padidinsime derlingumą.

Agr. J. MINKELIS

Patrešė žiemkenčius

„Keltas į komunizmą“ kolūkio žemdirbių baigė trešti žiemkenčius bei daugiameses žoles mineralinėmis trąšomis. Antros laukininkystės brigados vyrai J. Varnas, P. Girnius, P. Gražys ir kiti pirmieji kolūkyje baigė nuberti trąšomis visus žieminių plotus.

K. BERNOTAS

PRAŠOME ATsilankyti

į „TIESOS“ ir „KOLEKTYVINO DARBO“ laikraščių

SKAITYTOJŲ KONFERENCIJĄ,

kuri įvyks šeštadienį, balandžio 9 d. 15 val. Troškūnų kino teatro salėje.

Vincas Kapsukas

(80-ąsias gimimo metines minint)

Tarybų Lietuvos darbo žmonės didžiai gerbia V. Kapsuką, beabėmį revoliucionierių, visą savo gyvenimą atidavusį kovai už lietuvių tautos laisvę, už Tarybų valdžios pergalę mūsų gimtajame krašte.

Vincas Mickevičius-Kapsukas gimė 1880 m. balandžio 7 d. Būdvielių kaime, Pajevonio valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje, valstiečių šeimoje. Dar besimokydamas Marijampolės gimnazijoje, V. Kapsukas įsitraukia į anticarinę visuomeninę veiklą. Caro valdžia persekioja jį. V. Kapsukui neleidžiama baigti Mintaujos gimnazijos, kur jis buvo persikėlęs tęsti mokslo, ir aplamai jam uždraudžia mokytis bet kurioje caro Rusijos mokykloje. 1901 m. Kapsukas išvažiuoja į Šveicariją ir čia, Berno universitete, studijuoja filosofiją laisvo klausytojo teisėmis.

1903 metais marksizmo-leninizmo idėjų paveiktas, V. Kapsukas įsitraukia į socialdemokratinį judėjimą ir nuo to laiko iki pat mirties visas savo jėgas skiria kovai už darbo žmonių reikalus.

V. Kapsukas — aktyvus 1905—1907 metų Rusijos revoliucijos dalyvis. Jis dvarų darbininkų streikų organizatorius, darbo žmonių mitingų ir demonstracijų vadovas. V. Kapsukas karščiau ragina plėsti revoliuciją, kurti ginkluotą kovos būrįs galutinai pergalei prieš carizmą pasiekti, pats važinėja į užsienį ginklų.

V. Kapsuko praktinė veikla griežtai prieštaravo Lietuvos socialdemokratų partijos oportunistinių vadovų taktikai, paremtai tautinės neapykantos sludnymu. Kapsukas buvo įsitikinęs, kad Lietuvos darbininkai ir valstiečiai gali išsivaduoti iš socialinio ir nacionalinio jungo tik žengdami bendrose visos Rusijos darbo žmonių kovos gretose. Todėl jis dideli dėmesį skiria revoliucinei agitacijai rusų kareivių tarpe ir, susirišęs su Marijampolės igulos revoliuciniais kareiviais, organizuoja jų sukilimą. Šis sukilimas turėjo būti sudėtingas su vietos darbo žmonių revoliuciniais veiksmams.

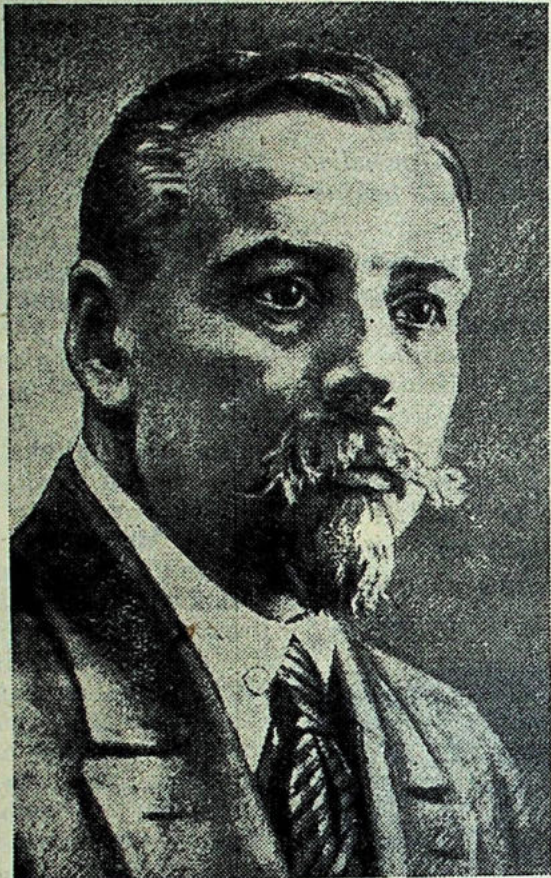
Deja, šie V. Kapsuko planai nebuvo įgyvendinti. 1905 m. gruodžio 15 d. vieno mitingo netoli Marijampolės metu jis suimamas ir įmetamas į Kauno kalėjimą. Iš čia Kapsuką perkelia į Suvalkų kalėjimą. 1906 m. kovo 17 d. V. Kapsukas, drau-

gų padedamas, pabėga iš kalėjimo ligoninės, kur jis buvo paguldytas, ir vėl pasineria į revoliucinį darbą. Bet neilgam. 1907 m. gegužės 19 d. jis suimamas Vilniuje ir nutelstamas asatoniems metams katargos.

Kalėjimuose V. Kapsukas susipažįsta su žymiais bolševikais — J. Sverdlo-

karo klausimais, naujo, III Internacionalo sukūrimo klausimu, parodė Amerikos imperializmo grobišką pobūdį. Savo publicistine veikla įžymusis revoliucionierius pasireiškia kaip tvirtas bolševikų taktikos rėmėjas.

1917 m. vasarą V. Kapsukas grįžta iš emigracijos

vu, M. Frunze, su bolševikų darbininku J. Kozlovu, vėliau tapusiu rašytoju. J. Kozlovas savo knygoje „Katanga“, kuri pernai išėjo lietuvių kalba, labai šiltai atsiliepia apie Kapsuką, kaip apie žmogų ir revoliucionierių, patelkia nemaža naujos medžiagos apie jo gyvenimą ir revoliucinę veiklą.

1913 m. pabaigoje pabėgęs iš Sibiro ištremties, Kapsukas Galicijoje užmezga ryšius su Leninu. Kapsukas informuoja Lenina apie lietuvių darbininkų laikraštį „Vilnis“,ėjusio Rygoje 1913—1914 metais, bolševikinę kryptį. Bendravimas su didžiuoju proletariato vadu padeda Kapsukui dar labiau priartėti prie bolševikų pozicijų.

Pirmojo pasaulinio karo pradžioje V. Kapsukas persikelia į Angliją. Skotijoje jis leidžia socialistų laikraštį „Rankpelnis“, redaguoja LSDP Užsienio biuro organą „Socialdemokratas“. 1916 metų vasarą V. Kapsukas atvyksta į Jungtines Amerikos Valstijas, kur redaguoja Amerikos lietuvių socialistų sąjungos žurnalą „Naujoji Gadynė“ ir laikraštį „Kova“. Redaguojamuose spaudo organuose jis demaskavo oportunistus darbininkų judėjime, aiškino bolševikų partijos politiką

į revoliucinę Rusiją. Petrogrado partinė organizacija 1917 m. birželio mėnesį jį priima į bolševikų partijos eiles. Partinis stažas Kapsukui vėliau buvo užskaitytas nuo 1903 metų.

V. Kapsukas nedelsiant įsijungia į aktyvų revoliucinį darbą: redaguoja laikraštį „Tiesa“, vadovauja

RSDDP Lietuvių sekcijų laikinajam Centro Biurui, aplanko eilę Rusijos miestų, kur buvo susitelkę daug lietuvių karo pabėgėlių, ruošia darbo žmones — lietuvių socialistinės revoliucijos pergalei Rusijoje.

V. Kapsukas buvo bolševikų partijos VI suvažiavimo delegatas, dalyvavo antrajame Visos Rusijos Tarybų suvažiavime. Čia jis Lietuvos darbo žmonių vardu pasveikino proletarinės revoliucijos ugnyje gimusią Tarybų valdžią.

V. Kapsukas aktyviai dalyvavo mūšiuose už Spalio revoliucijos pergalę ir jos iškovojimus. Karinė dalis, kurioje politiniu komisarų buvo Kapsukas, 1917 metų lapkričio 1 d. išvadavo Gatčiną nuo generolo Krasnovo baltagvardiečių gaujų.

1917 m. gruodžio 8 d. Tarybų Rusijos vyriausybė paskiria Kapsuką Lietuvos reikalų komisarų. Kapsukas daug jėgų skiria proletarinės revoliucijos idėjoms skleisti lietuvių karo pabėgėlių masėse, kovoja prieš kontrrevoliucines lietuvių organizacijas, rūpinasi agitaciniu-propagandiniu ir kultūros šviečiamuoju darbu Lietuvos darbo žmonių tarpe, ruošia kadrus kovai už Tarybų valdžią Lietuvoje.

Spalio revoliucijos pergalė turėjo lemiama įtakos Lietuvos darbo žmonių revoliucinei kovai. Darbininkai ir valstiečiai, Lietuvos Komunistų partijos vadovaujami, 1918 m. pa-

baigoje pakyla į ryžtingą kovą prieš vokiškuosius okupantus ir jų bendrininkus, už Tarybų valdžią. 1918 m. lapkričio pabaigoje V. Kapsukas nelegaliai atvyksta į Vilnių ir stoja revoliucinės kovos priešakyje.

1918 m. gruodžio 8 d. LKP CK posėdyje buvo sudaryta Lietuvos Laikinoji darbininkų ir valstiečių vyriausybė, kurios pirminku vienbalsiai išrinkamas V. Kapsukas.

Netrukus Tarybų valdžios vėliava suplevėsavo didesnėje Lietuvos teritorijos dalyje.

Sunkiomis sąlygomis teko dirbti Tarybų Lietuvos vyriausybei bei vietiniams Tarybų valdžios organams. Krašto ūkis buvo sugriautas. Tarybų respubliką iš visų pusių puolė užsienio interventai. Kėlė galvą vildaus kontrrevoliucija. Nepaisant šių sunkumų, Tarybų Lietuvos vyriausybė su V. Kapsuku priešakyje, ryžtingai ėmėsi atstatyti ir pertvarkyti krašto ūkį ir kultūrą socialistiniais pagrindais, kelti darbo žmonių gerovę, stiprinti Tarybų valdžios organus, kovoti su kontrrevoliucionieriais.

Tačiau užsienio interventai, padedant lietuvių buržuazinių nacionalistų kariniams daliniams, 1919 metais užgniaužė Tarybų valdžią Lietuvoje ir nutraukė sėkmingai pradėtą kūrybinį darbą. Komunis-

tų partija nuėjo į pogrindį.

V. Kapsukas kurį laiką dirba partijos CK sudarytame Nelegalaus darbo biure, imasi visų priemonių komunistinėms organizacijoms atkurti buržuazinėje Lietuvoje, daug rašo komunistinėje spaudoje. 1920—1921 metais V. Kapsukas dirba partinį darbą pogrindyje Vilniuje, redaguoja legalų profsąjungos laikraštį „Pochodnias“.

1921 m. pabaigoje V. Kapsukas persikelia į Maskvą ir gyvena čia iki pat savo mirties. Maskvoje jis dirba vadovaujama partinį darbą kaip LKP Centro Komiteto narys, redaguoja žurnalą „Komunaras“. Nuo 1923 metų — jis taip pat atsakingas Komunistų Internacionalo Vykdomojo Komiteto darbuotojas ir jo narys.

V. Kapsukas nesulaikė Tarybų valdžios pergalės Lietuvoje. Jis mirė 1935 m. vasario 17 d. Tačiau jo ilgametė revoliucinė veikla davė pulkius valsius. Tarybų valdžia, kurios pergalei V. Kapsukas paskyrė visą savo gyvenimą, 1940 metais nugalėjo Lietuvoje galutinai. Šiandien Tarybų Lietuvos darbo žmonės, Komunistų partijos vadovaujami, broliškų tarybinių tautų padedami, sėkmingai žengia į komunizmą.

B. VAITKEVICIUS

Istorijos mokslų kandidatas

Neužmirštami susitikimai

Stojo lietingos ir niūrios 1934 metų rudens dienos. Valstiečiai baigė kasti bulves, dorojo daržus. Tokiu metu gavau kvietimą į Kauną.

— Vėl namus palieki, — atsiduso motina. — Per tą pogrindį galvos neteksi arba už grotų nusikankinsi.

— Taip reikia, mama. Už tavo ir visų darbo žmonių geresnį gyvenimą kovojau. Ir man nieko nebaisu, — pradėjau ją raminti. — Jeigu greitai negrįšiu, laišką atsiųsiu. O jei kas blogo atsitiktų, draugai duos žinią.

Kaune pranešė, kad pagrindinė Lietuvos Komunistų partija siunčia mane į kursus Maskvoje.

Iki Obelių nuvažiavau traukiniu. Per sieną teko eiti pėsčiomis, slapstantis. Nakvojau laukuose ir miškeliuose, kol pasiekiau pirmąjį Tarybų Sąjungos miestelį Bigusevą. Iš jo traukiniu nubildėjau į Maskvą.

Rytas buvo vaikus, ir prieš mano akis sumirgėjo pirmosios socializmo šalies sostinė visu savo grožiu. Tiesiog į širdį visam gyvenimui įkrito dantytos Kremiaus sienos, Lenino mauzoliejus, nuostabūs architektūriniai paminklai.

Nuvykusi pagal adresą, pradėjau mokslą. Paskaitas skaitė įžymūs politiniai veikėjai, jų tarpe ir Z. Angarietis.

Syklį į auditoriją atėjo išbalęs, aukštokas vyriškis. Tai buvo V. Mickevičius-Kapsukas.

Jis pasisveikino su atvykusiais pogrindininkais ir pradėjo klausinėti apie darbo žmonių gyvenimą Lietuvoje. Domėjosi tiesiog smulkmenomis: kokiais drabužiais darbininkai nešioja, ką avi, koks vidutiniškas jų uždarbis.

Sužinojęs, kad aš atvykau iš kaimo, pasikvietė mane arčiau.

— Kaip gi ten mūsų valstiečiai ir bežemiai laikosi? — paklausė.

Aš pradėjau pasakoti. Ypatingai daug jis klausinėjo apie varžytynes, kas tas žemes perka, ar daug skolų mano gimtajame kaime turi valstiečiai.

Kalbėdamas Kapsukas vis kosėjo, akys buvo paraudusios. Matėsi, kad jis serga. Bet dvasiniai jis atrodė tvirtas, beabėmis kovotojas ir labai nuoširdus žmogus. Jis priminė, kad ir Lietuvos valstiečiams reikia pakilti į kovą prieš buržuazinę santvarką, o komunistams reikia daug agituoti ir dirbti masėse.

Vėliau dar kelis kartus teko matyti Kapsuką. Bet kiekvieną sykį jo veidas llesnis atrodydavo, akys blausesnės.

Ir štai 1935 m. išgirdome liūdną žinią: Kapsukas mirė. Stovėdama prie jo karsto, skendinio gyvoje gelėse ir valniukuose, prisiektiau dar atkakliau kovoti už Lietuvos laisvę.

M. Kutraitė

Buvusi pogrindininkė, TSKP narys

KOMJAUNIMO GYVENIMAS

Tas kolūkio pirminės komjaunimo organizacijos susirinkimas buvo neįprastas. Į jį susirinko ne tik komjaunimo nariai, o ir laukininkystės brigadininkai, traktorininkai, jaunieji kolūkiečiai.

Svarbiausias klausimas — dėl kukurūzų auginimo, — pareiškė organizacijos sekretorė Vanda Beinorytė. — Yra pasiūlymas išauginti 5 hektarus kukurūzų komjaunimo jaunimo jėgomis.

— Ne bet kaip išauginti, — pridūrė komjaunuolė Stasė Lasauskaitė. — Reikia iš šio ploto gauti geriausią derlių kolūkyje.

Susirinkusieji susižvalgė.

— O kiek gi kolūkis išpareigojo? — paklausė kažkas.

— Maždaug po 350

cent žališios masės iš hektaro. — atsakė agronomė Janė Miškinytė.

— Mūsų dirvose daugiau ir neužderės, — bandė prieštarauti mechanizatorius Juozas Tyla.

— Nieko panašaus, — atkirto penktos laukininkystės brigados brigadininkas komjaunuolis Jonas Karvelis.

Tai visai realu.

Taip ir buvo nutarta.

Bet bolševikiečiai — ne tokie žmonės, kurių žodžiai pavėjui skraido. Kas nutarta, tą būtinai reikia įgyvendinti. O išpareigojimai įvykdyti būtinos realios priemonės.

— Tai ką toliau darysime? — vėl užklausė Karvelis.

— Sudarykime ku-

KARŠTOS ŠIRDYS — PLATŲS UŽMOJAI

— Negailėk darbo, ir derlių gerą turėsi.

— Na, tai po kiek siūlote? — nekantravo sekretorė.

— Po 430 centnerių. Nė kiek ne per daug, — pagalvojęs ištarė Karvelis. — Reikia, praėjusių metų kukurūzų derlingumą viršysime 110 cent žališios masės iš hektaro.

kurūzų auginimo grandį, — pasiūlė komjaunuolė Regina Baltakytė.

— Tik vieną? Nieko neišeis, — vėl dalykiškai pradėjo dėstyti Karvelis. — Kam žmonėms lakstyti po brigadas. Tegu vietose, kur augs kukurūzai, darbuojasi grandys.

Stai nuomonei prita-

rė kolūkio agronomė, komjaunimo organizacijos sekretorė ir kiti komjaunuoliai.

Kiekvienoje brigadoje buvo sudarytos komjaunimo — jaunimo grandys iš 5 žmonių. Į jas įtraukti komjaunuoliai, geriausiai dirbininkai, mechanizatoriai.

— O, dabar kitas reikalas, — nusišypsojo Karvelis. — Galėsime ir palenktyniauti, kas geresnį derlių išaugins.

...Brigadininkas Karvelis ne juokais rūpinosi išpareigojimų įvykdymu. Per žiemą jo brigada išvežė į laukus 500 tonų durpių ir 400 mėšlo. Brigadoje pagaminta 900 tonų komposto. Čia ir visas inventorių paruoštas sėjai.

Geral kukurūzų auginimui ruošiasi ir kitos kukurūzų auginimo grandys ir brigados.

Kol kas, žinoma, dar neaišku, kas išaugins geriausią šios kultūros derlių. Džiugu tik, kad karštos komjaunuolių ir jaunuolių širdys gyvena plačiais užmojais.

R. Eidukaitė,
B. Silgalis

TAIKOS SARGYBOJE

Mūsų karinio dalinio Garbės lentoje puikuojasi troškūniečio eilinio Antano Jonelio atvaizdas. Antanas Jonelis — vienas drausmingiausių ir pavyzdingiausių karių dalinyje.

...Kai prieš kiek laiko troškūniečiai ištydėjo į karinę tarnybą būrį jaunuolių, jų tarpe buvo ir K. Staro vardo kolūkio kolūkietis Antanas Jonelis.

— Tarnauk, Antanai, sąžiningai, — pasakė išlydėdamas tėvas. — Karinė tarnyba — gera mokykla.

Iš pirmųjų dienų A. Jonelis ėmė stropiai mokytis. Kol kas ne viską jis suprastavo, nes silpnokai žinojo rusų kalbą. Bet jam į pagalbą atėjo draugai rusai. Netrukus atkaklaus darbo dėka ir moksle, ir rikiuotėje Antanas tapo pirmūnu. Už gerą tarnybos pareigų atlikimą jis gavo dalinio vadovybės dovaną ir buvo paleistas atostogų į tėviškę.

Mes, dalinio kariai, didžiuojamės savo draugu Antanu Joneliu, o jis savo ruožtu gali didžiuotis tėvais, išauginusiiais jį sąmoningu, atsidadusiu savo tarybinei Tėvynei kariu.

Mes gyvename draugiškoje karių šeimoje. Dalinyje yra įvairių tautybių jaunuolių. Jie sudaro vieną darnią, draugišką tarybinę karių šeimą. Tėvynė pašaukė mus į karinę tarnybą, pavedė saugoti taiką ir ramybę. Ir mes tvirtai galime pasakyti:

— Niekas nesudrums mūsų liaudies taikos darbo, nes mes, kariai, tvirtai stovime taikos sargyboje. O netrukus ateis laikas, kai mes, su tvirtėje, suvyriškėje, užgrūdinti grįšime į gimtuosius kolūkius, gamyklas ir įstaigas, kad savo darbu stiprintume Tėvynę ir taikos reikalą.

Jefreitorius J. AGINTAS

N karinis dalinys

MŪSŲ ŽMONĖS Rajono

Sumanus organizatorius

Dešimtus metus Justas Radzevičius vadovauja K. Staro vardo kolūkio trečiajai brigadai. Bet nė vieni metai nebuvo jam tokie reikšmingi, kaip šie. Žiūrėk, susimąsto jis valandėlę, ir prieš akis iškyla LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsako eilutės, kuriose mirga ir jo pavardė.

Apdovanojimas Garbės raštul... Tai džiugus

dalykas. Bet Radzevičius ne iš tokių, kurie apsvaigsta nuo laimėjimų. Žino jis, kad apdovanojimas įpareigoja jį dar geriau dirbti.

Šiais metais trečioji brigada pasiryžo išauginti po 17 centnerių grūdų iš kiekvieno hektaro. Vadinas, praeitų metų grūdinių kultūrų derlingumas bus viršytas 1,8 centnerio.

Tai ne šiaip gražūs

skaičiai. Tokiam derlingumui pasiekti sudarytos visos sąlygos. Į laukus išvežta apie 2500 tonų durpių-mėšlo komposto. Kiekvienam vasarinių kultūrų hektarui teks po 12 tonų vietinių trąšų.

Iš rudens suartos visos brigados dirvos. Nuo žiemkenčių kolūkiečiai nuleido vandenį, tręšia mineralinėmis trąšomis.

Nėra abejonės, kad brigadininko J. Radzevičiaus vadovaujami kolūkiečiai savo išpareigojimus įvykdys.

B. Melėniškio tekstas ir nuotr.

Ar dažnai taip pasitaiko?

Neseniai Kristina Jurkėnienė susirgo. Kreipėsi ji į gydytoją Slaučiulį. Gydytojas apžiūrėjo ligonį, išrašė vaistų, nurodė, kaip juos vartoti, nurašė.

— Nenusiminkit. Vaistai padės. O jei matysit, kad mažai tepadeda, pakartotinai nusipirkit jų ir vartokit kaip nurodžiau.

Jurkėnienė tuos vaistus vartojo ir laukė grįžtant sveikatos. Bet sveikata ne gerėjo. Teko pakartoti dozę tris kartus. Bet ir tas nuleko nepadėjo.

Matydama, kad tie vaistai nepadeda, ji vėl kreipėsi į gydytoją.

Ir tik tuo metu paaiškėjo, kad berašė moteriškai vaistinės darbuotojai išdavė visai ne tai ir ne nuo tos ligos perrašytus vaistus. Taip Jurkėnienė vartojo Juozaponienės skirtus vaistus, o kas vartojo Jurkėnienės vaistus, kol kas neaišku. Jurkėnienė kreipėsi į vaistininkus, bet tie tik rankomis skėstelėjo: atseit, apsirikom (?).

Idomu, ar dažnai pacientams išduodami ne jiems skirti vaistai? Reikia manyti, kad į šį klausimą bus greit atsakyta, nes vaistinės darbuotojams niekas nedavė teisės nereikalingais vaistais nuodyti organizmą.

Pr. Jurkėnas

Sėminaras bibliotekų vedėjams

Anykščių rajono kultūros skyrius Troškūnuose suorganizavo seminara bibliotekų vedėjams. Jo dalyviai išlausė eilę paskaitų bei pranešimų. LKP Anykščių rajono komiteto lektorius-konsultantas drg. Vallauskas skaitė paskaitą apie tarptautinę padėtį. Rajono bibliotekos skaittyklos vedėja Staikūnienė skaitė pranešimą „Zemės ūkio literatūros propaganda rajono bibliotekose“.

Anykščių rajoninės bibliotekos bibliotekininkė Gindrėnienė papasakojo, kaip sudaromi katalogai.

Seminaro dalyviai aplankė Troškūnų RTS biblioteką.

Po paskaitų ir pranešimų buvo suorganizuotas literatūrinis teismas pagal Bubnio knygą „Beržai sveria ruoklę“.

A. Nemickas

Mūsų MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Kodėl nedirba Sašys?“

Taip pavadintame straipsnelyje, išspausdintame „Kolektyvinio darbo“ 6 (1093) numeryje, buvo rašyta, kad „Kalnapilio“ kolūkio narys Sašys naudojasi visomis kolūkiečio teisėmis, o kolūkyje nedirba jau pusę metų. Be to, jis ragina kitus nedirbti, šmelžia brigadininką.

„Kai nesirūpinama kiauulėmis“

Apie tai, kad Puškino vardo kolūkyje kiauulės laikomos kiauuruose tvartuose, o veislinės — klotimuose, pašarams šūrinti neparūpinta malų, buvo rašyta „Ko-

lektyvinio darbo“ 12 (1099) numeryje. Pranešu, kad straipsnyje išdėstyti faktai patvirtino. Dabartiniu metu stogams ruošama medžiaga. Kolūkio val-

Visuotinis kolūkio narių susirinkimas Sašį

„Kai nesirūpinama kiauulėmis“

dyba įpareigojo kolūkiečius paruošti reikiamą kiekį malų.

VLADĄ už tinginlavimą ir darbo drausmės ardymą iš kolūkio narių pašalino.

PASKEVICIUS „Kalnapilio“ kolūkio pirmninkas

P. TUMAS Ramaškonų apylinkės DZDT vykdymo komiteto pirmninkas

Gamtos mėgėjo kampelis

Medžioklės plotuose turi būti ramu

Ramybė pavasarį medžioklės plotuose ir faunos apsauga yra pačios svarbiausios priemonės, užtikrinančios sėkmingą medžioklės žvėrių ir paukščių prieauglio užaugimą. Pavasarį ir vasarą, kaip žinome, medžioklė yra uždrausta, todėl kiekvienas šūvis medžioklės plotuose turi būti ištirtas ir išaiškintas.

Balandžio mėnesį kiškiai atveda vaikus, poruojasi tetervinais, kurapkos ir antys. Daugelis paukščių jau deda kiaušinius. Medžiotojų uždavinys užtikrinti medžioklės plotuose pilniausią ramybę žvėrių ir paukščių velsimui laikotarpyje.

Kiekvienas miškų apsaugos pareigūnas ar medžio-

tojas žino, kad pavasarį brakonieriai didelę žalą padaro išrinkdami ančių kiaušinius. Dažnai iš lizdų kiaušinius išima vaikai, o kartais ir suaugę nesąžiningi žmonės. Daug žalos padaro meldų ir nendrių deginimas vandens ir balų paukščių perėjimui vietose.

Medžioklės plotai pavasarį turi būti apsaugoti nuo kačių ir šunų. Šie valkatos padaro medžioklės ūklui labai daug žalos, sunaikina daug įvairių paukščių, mažų kiškiukų. Kiekvieno miškų apsaugos pareigūno ir medžiotojo pareiga žiūrėti, kad jo apylinkėse medžioklės plotuose nesivalkiotų šunys ir katės. Šunys ir katės, išbėgę iš sodybų ribų, yra valkatos ir turi būti naikinami.

M. GRINKEVICIUS,
medžiotojų draugijos pirmininkas

Užsienio lietuvių spaudoje

Amerikietis apie Lietuvą

Vilniuje lankęsis Niujorko „Herald-Tribūn“ laikraščio korespondentas Tomas Lambertas neseniai išspausdintuose savo kelionės įspūdžiuose teigiamai atsiliepią apie Lietuvą bei jos sostinę. Palygindamas praeitį su dabartimi, Amerikos žurnalistas parodo, kad „žmonės Lietuvoje dabar daug geriau gyvena, socialiai pavalgę ir

nesiorentuoja į Vakarus“.

Apžvelgdamas šiuos Tomo Lamberto įspūdžius, Amerikos lietuvių laikraštis „Vilnis“ rašo, kad „Lietuvos priešams nepatiks jo aprašymas“, jog „Amerikoje gyvenę lietuviški smalaviriai (t. y. buržuaziniai nacionalistai — Red.) neris Lamberto pranešime sau paguodos“.

„Kai parazitams reikia ėdalo“...

Kanados lietuvių laikraštis „Liaudies balsas“, komentuodamas Amerikos lietuvių spaudą, juokiasi iš įvairių tariamų „patriotų“, kurie, savo laiku engę Lietuvos darbo žmones ir bendradarbiaus su hitleriniais galvažudžiais, dabar Jungtinėse Amerikos Valstijose mėgina „ištraukti iš žiopių kišenių“ vieną kitą dolerį savo reak-

cingai veiklai. „Jei patimti šimtą Amerikos lietuvių, — rašo laikraštis, — tai gal tik keli asmenys pasirodo su aukomis raketieriškam politiniam bizniui. Ir nuošimtis tokių žiopių melai iš metų mažėja. Jei parazitams reikia ėdalo, tegul jie patys jį pasigamina ir apmoka iš savo kišenių“.

Miriop pasmerkti laikraščiai

Amerikos lietuvių laikraštis „Vilnis“ praneša, kad tokiame milžiniškame mieste, kaip Čikaga, eina tik keturi dienraščiai, kuriuos kontroliuoja dvi korporacijos. Laikraščių skaičius mažėja. Per pastaruosius 10 metų šalyje užsidarė apie 200 laikraščių. „Didžiųjų monopolijų

laikais ir spauda pasidarė monopolinė. — rašo laikraštis. — Tik turintiems milijonus dolerių bei gaunantiems labai brangius skelbimus galima leisti laikraščius. Miriop pasmerkti daugelis laikraščių, kurie turi garbingas tradicijas“.

„Mes, lietuviai, bent tuo laimingi, kad turime savo progresyvią spaudą. Dėka pasiūventusių vadininkų jos tiražas nemažėja, o dar auga. Branginkime ją, kaip savo akį“ — pažymi „Vilnis“.

P A D Ė K A

Asmenims ir organizacijoms, pareiškusiems užuojautą ir padėjusiems organizuoti Kazimiero Paškevičiaus laidotuves, nuoširdžiai dėkojame.

MIRUSIOJO ŠEIMA

Redaktorius
St. VINCIONAS

Kino teatre „PERGALĖ“ balandžio mėn. 9-10 dienomis žiūrėkite kino filmą

„TROŠKULYS“

Kino filmą pagamino Odesos meninių filmų kinostudija.

Kadras iš kino filmo „Troškulys“.

Rachitas sutrikdo taisyklingą vaiko augimą, trukdo jo kūnui gražiai, harmoningai išsivystyti. Vėlai pastebėtas ir pavėluotai gydytas rachitas palieka pėdsakus visam amžiui.

Vaikai rachitu serga dažniausiai pirmąsiais savo amžiaus mėnesiais. Pirmieji rachito reiškiniai pasirodo anksti — 2—3 mėnesių amžiuje. Jie būna labai neryškūs. Vaikas, iki šiol buvęs sveikas, darosi neramus, blogai miega, nustoja apetito. Pastebimas prakaitavimas pradžioje verkiant ir valgant, vėliau ir naktį. Ypač gausiai prakaituoja kūdikio galvutė pakaušio srityje, kur ji sukaista nuo pagalvėlės. Prakaite sudirgintą odą pradeda niežėti, vaikas trina galvutę į pagalvę, ir tas sukelia būdingą pradinio ra-

RACHITAS

chito žymę — pakaušio nuplikimą. Nuolat prakaituota kūdikio oda lengvai šunla. Jei kūdikis šiltai vystomas, nepakankamai maudomas, odoje atsiranda rausvas prakaitinis išbėrimas, o prisilietus nešvarumams, ir pūlingi uždegimai. Tągi minėtas vaiko neramumas, galvutės prakaitavimas, pakaušio nuplikimas yra pirmieji rachito reiškiniai.

Laiku nepradėjus kūdikio gydyti, liga vystosi toliau, kaulai pradeda minkštėti. Pirmiausiai pastebimas pakaušio kaulo suminkštėjimas. Dėl netaisyklingo kaulų augimo kaktose ir viršugalvyje atsiranda gumburai. Gumburams labai išryškėjus, kūdikio galvutę įgauna kvadratinę formą. Sustorėja šonkaulių, viršutinių ir apatinių galūnių kaulų galai. Stuburas taip pat gali iškrypti ir pasidaryti rachitinė kupra. Pilvo raumenys suglemba, pilvas padidėja ir įgauna varlės pilvo formą. Dėl nepakankamo kaklo, nugaros, galūnių raumenų išsivystymo rachitikas vėlai pradeda vaikyti galvutę, vėlai sėdėti, stovėti ir dar vėliau vaikščioti.

Rachitiku vėlai pradeda dygti dantys, kartais tik po 1 metų amžiaus. Charakteringas ir netaisyklingas dantų dygimas — jie kalasi ne poromis, bet po vieną. Rachitikų dantys dažnai būna nelygūs, su tamsiais ruoželiais, lengviau trupa, greičiau genda.

Rachitikai vaikai dažnai serga nerviniais priepuoliais, sunkiai pakelia įvairias ligas — gripą, plaučių uždegimą ir kt.

Rachito pagrindinė priežastis — tai gyno oro, saulės, vitamino „D“ stoka vaiko organizme. Vitaminas „D“ patenka į vaiko organizmą su maistu. Gana daug jo randame kiaušinio trynyje, ikruose, žuvų taukuose. Daug reikšmės rachito išsivystimui turi ir netaisyklingas maitinimas. Maitinami krūtimi kūdikiai rečiau suseraga rachitu ir lengviau jį perseraga. Be minėtų pagrindinių rachit-

to sukeliančių priežasčių, jam išsivystyti padeda netgi higieniška kūdikio priežiūra, per stiprus vystymas, labai minkštas patalas, retas maudymas, blogai vėdinamos patalpos.

Ką reikia daryti, kad vaikas nesirgtų rachitu? Pirmiausia kūdikiai turi kuo daugiau gauti gyno oro ir saulės spindulių. Vaiko kambarys turi būti švarus. Lovytė pastatyta labiau saulėje kambaryje. Nuo pirmųjų dienų bei savaitę reikia pratinti kūdikį būti gryname ore. Kai vaikas pradeda ropoti ir vaikščioti, reikia skatinti tuos judesius, kiek galima mažiau kūdikį varžyti. Iki 6 mėn. kūdikį reikia maudyti kiekvieną dieną, o nuo pusės metų — kas antrą dieną. Nuo 3 mėn. kūdikiui būtina duoti žuvų taukų arba vitamino „D“ pagal gydytojo nurodymus.

Rachitas — liga, nuo kurios galima apsisaugoti ir ją išgydyti tik laiku imantis atitinkamų priemonių. Motinos turi nuolat lankytis vaikų konsultacijoje, skaityti knygytes, klausyti gydytojų ir medicinos seserų patarimų ir tiksliai vykdyti jų nurodymus.

Prasidėjus pavasarui, venkime vaikus laikyti uždarose patalpose, naudokimės saule, kuri yra natūraliausia priešrachitinė priemonė.

Gyd. A. Lukoševičius

Sanitarinių įgaliotinių sąskrydis

Įvyko rajono sanitarinių įgaliotinių sąskrydis. Apie Raudonojo kryžiaus organizacijų ir sanitarinių įgaliotinių uždavinius pranešimą skaitė rajono ligoninės vyr. gydytojas B. Sinkūnas.

Sąskrydžio dalyviai

nagrinėjo ir praktinius darbus klausimus. Pranešimą „Higienos pagrindai“ skaitė gydytoja Paragytė. Apie pramonės ir žemės ūkio objektų sanitarinį stovį susirinkusiems papasakojo drg. Kieliene.

A. BITENAS

ATREMONTAVO PATYS MOKSLEIVIAI

Viešintų vidurinės mokyklos pedagogų taryba nutarė, kad mokyklos remontą per pavasarį atostogas atliks patys mokiniai. Kovo 28 dieną ėmėmės darbo. Reikėjo sutaisyti mokyklos suolus. Į pagalbą atėjo mokyklos ūkvedys. Pabaigus darbą, visų veiduose buvo galima žiūrėti linksmas šypsenas. Dabar, sugrįžę po pavasario atostogų, sėdime pačių rankomis atremontuotuose suoluose.

Alg. SEREIKA,
moksleivis.

SPORTAS

Imtynininkai pralaimėjo

Praejusį sekmadienį i Anykščius draugiškoms varžyboms buvo atvykę Šiaulių imtynininkai.

Pirmąjį tašką mūsų imtynininkai gavo be kovos, nes svečiai neturėjo visų lengviausio svorio imtynininko. Lengviausio svorio imtynininkų anykštėno Burneikos ir šiauliečio Kazimieraičio susitikimas pasibaigė svečio pergale. Sekantis susitikimas buvo daug įdomesnis, nes kovojo 1958 m. respublikos „Spartako“ čempionas pir-

maatskyrininkas Z. Sinla-kovas (Anykščiai) ir Šiaulių miesto čempionas Žujevas. Po dvylikos kovos minučių pergalę pasiekė anykštėnas. Po to šiaulietis Jurgutavičius nesunkiai nugalėjo Rutkauską. Mažiausiai laiko pergalę pasiekti sunaudojo mūsų pirmaatskyrininkas J. Malelė, kuris per 19 sek. paguldė ant menčių šiaulietį Raminką.

Bendra rungtynių pasekmė 4:3 šiauliečių naudai.

J. PAJARSKAS